

ชื่อเรื่อง	กลยุทธ์การพัฒนาสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ให้ เป็นไปตามมาตรฐานสหกรณ์การเกษตรของประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	นายแสวง ชัยวรรณเสถียร
ชื่อปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วิระพล ทองมา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ให้เป็นไปตามมาตรฐานสหกรณ์การเกษตรของประเทศไทย เป็นการศึกษาเพื่อการบริหารการพัฒนา (R for D) โดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาลักษณะข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์การเกษตร สันทราย จำกัด 2) เพื่อศึกษาลักษณะข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด 3) เพื่อเปรียบเทียบถึงผลสำเร็จสู่เกณฑ์มาตรฐานของสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยใช้วิธีจับฉลาก (simple random sample) จากสหกรณ์การเกษตรที่มีขนาดใหญ่พิเศษในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 แห่ง ได้สหกรณ์การเกษตรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 แห่ง ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรสันทราย จำกัด สหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม และ แบบทดสอบ โดยใช้สถิติพรรณนา เส้นความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และส่วนสัดดิออนูมานใช้สถิติวิเคราะห์ t-test

ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์การเกษตร สันทราย จำกัด กับบุคลากรที่ทำงานในสหกรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 28 คน มีผู้นำ จำนวน 2 คน ได้แก่ ประธานสหกรณ์ จำนวน 1 คน ผู้จัดการสหกรณ์ จำนวน 1 คน ผู้ปฏิบัติงาน หรือ เจ้าหน้าที่ จำนวน 12 คน และคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 14 คน โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 44 ปี มีรายได้เฉลี่ย 150,786 บาทต่อปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ทำงานในสหกรณ์มาเป็นระยะเวลาเฉลี่ย 10 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจสหกรณ์เชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก ส่วนผลการศึกษาเจตคติต่องานของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ พบว่า มีเจตคติต่องานอยู่ในระดับปานกลาง มีเจตคติต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และมีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้นำอยู่ในระดับ ปานกลาง

การศึกษาลักษณะข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด กับบุคลากรที่ทำงานในสหกรณ์จำนวนทั้งสิ้น 28 คน เช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตรสันทราย จำกัด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่างผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 47 ปี มีรายได้เฉลี่ย 139,054 บาทต่อปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ทำงานในสหกรณ์มาเป็นระยะเวลาเฉลี่ย 10 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารธุรกิจสหกรณ์เชิงกลยุทธ์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการศึกษาเจตคติต่องานของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้มีเจตคติต่องานอยู่ในระดับปานกลาง มีเจตคติต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และมีระดับความคิดเห็นโดยภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง รวมทั้งมีความคิดเห็นว่าการตลาดทางอารมณ์ของผู้นำอยู่ในระดับมาก และผู้วิจัยได้เปรียบเทียบผลสำเร็จสู่มาตรฐานของสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยก่อนและหลังการใช้กลยุทธ์ใหม่ พบว่าค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการนำรูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ใหม่ไปใช้ ของผู้ให้ข้อมูลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05

การศึกษาถึงผลสำเร็จของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ใหม่ของสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ จากลักษณะข้อมูลทั่วไปและการบริหารจัดการของสหกรณ์การเกษตรสันทราย จำกัด และสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด ประกอบกับการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงจากการจัดกระบวนการกลุ่ม (focus group) พบว่ากลยุทธ์ในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรให้ประสบความสำเร็จควรกำหนดแผนกลยุทธ์ 3 ระดับ ดังนี้

- 1) กลยุทธ์ระดับองค์การ คือการทำธุรกิจปัจจุบันให้ครบวงจร (integration) และทำธุรกิจให้หลากหลายต่างจากธุรกิจปัจจุบัน (diversification) 2) กลยุทธ์ระดับธุรกิจ คือการเป็นผู้นำด้านต้นทุนต่ำ (cost leadership) และแตกต่างจากสหกรณ์อื่น (differentiation) 3) กลยุทธ์ระดับหน้าที่ คือต้องรู้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (research & development), รู้กระบวนการการตลาด (marketing), รู้กระบวนการของผลิตภัณฑ์ (product), ทรัพยากรมนุษย์ (human resources) รู้จักระบบและการใช้ทรัพยากรบุคคล ต่อด้วยระบบการเงิน และในขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานสู่การพัฒนานั้น ผู้วิจัยได้สรุปเป็นรูปแบบกลยุทธ์การพัฒนาสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ให้ได้ตามมาตรฐานสหกรณ์การเกษตรของประเทศไทย คือ รูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ PASTEP Model ซึ่งประกอบด้วย P : Planning A : Action S : Support T : Technology E : Evaluation P : Participation ซึ่งหลังจากที่ได้นำรูปแบบดังกล่าวไปลงมือปฏิบัติจริงทำให้พบว่า รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด มีผลสัมฤทธิ์ได้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์การเกษตรของประเทศไทย ซึ่งสามารถสรุปได้ว่ารูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสหกรณ์การเกษตรที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม

Title	Agricultural Cooperative Development Strategies in Chiang Mai Province towards Thailand's Agricultural Cooperative Standards
Author	Mr. Sawaeng Chaiwansathian
Degree of	Doctor of Philosophy in Tourism Development
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Dr. Weerapon Thongma

ABSTRACT

The objectives of this study were to: 1) investigate general information of San Sai Cooperative Ltd.; 2) investigate general information of Mae Rim Cooperative Ltd.; and 3) compare the success leading to meet the standard criterion of the cooperative. Respondents in this study were staff of 9 big agricultural cooperatives in Chiang Mai province obtained by simple random sampling. The sample group of agricultural cooperative in this study included Sansai Agricultural Cooperative Ltd. and Mae Rim Agricultural Cooperative Ltd. A set of questionnaires and a test were used for data collection. Obtained data were analyzed by using descriptive statistics. Percentage, mean, standard deviation, and t-test were used in the statistical treatment.

With regards to San Sai Cooperative Ltd., there were 28 cooperative staff – 2 leaders (1 cooperative manager), 12 cooperative personnel, and 14 cooperative committee. Results of the study showed that most of the respondents were male, 44 years old on average, and bachelor's degree holders. The respondents had an average annual income of 150,786 baht and had 10 years of service on average. They had a high level of knowledge and understanding on strategic management of the cooperative business (42.86%). They had a moderate level of attitude towards their tasks but a high level of opinion towards the administrators' leadership. However, they had a moderate level of opinion towards the administrators' emotional intelligence.

Based on Mae Rim Cooperative Ltd., There were 28 cooperative staff like that of San Sai. It was found that most of the respondents were male, 47 years old on average, and bachelor's degree holders. The respondents had an average annual income of 139,054 baht and had 20 years of service on average. They had a moderate level of knowledge and understanding

on strategic management of the cooperative business (46.43%). They had a moderate level of attitude towards their tasks and the participatory strategic management. They also had a moderate level of opinion towards the administrator's leadership. However, they agreed that their leaders had a high level of emotional intelligence. It was found that there was significant difference in an average mean score before and after using the new model of strategic management at 0.05.

For the investigation of the achievement of the model on strategic managerial administration used by Mae Rim and San Sai cooperatives, the researcher had analyzed general information and managerial administration of the cooperative. This was based on the investigation of the concepts, theories, and focus group process management. It was found that to be successful in the cooperative development, the three levels of strategic plan should be determined: 1) organizational level – management of integration business with diversification; 2) business level – cost leadership and differentiation; and 3) duty level – knowledge of research and development as well as production and marketing process, human resources, financial system, and steps of development process. However, the researcher had concluded it to be a strategic model for the development of agricultural cooperatives in Chiang Mai province to meet Thailand's agricultural cooperative standards. This strategic managerial administration model was called the PASTEP Model; P: Planning; A: Action; S: Support; T: Technology; E: Evaluation; P: Participation. After the experiment, it was found that the model of managerial administration development used by Mae Rim Cooperative Ltd. passed Thailand's agricultural cooperative standards. This showed that the constructed model was appropriate and able to be applied for the development of other agricultural cooperatives.